Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Organització de Proves d'Accés a la Universitat

Proves d'Accés a la Universitat per a més grans de 25/45 anys

Maig 2011

Comentari de text

Sèrie 1

Fase general

	Suma de notes parcials
1.1	
1.2	
2.1	
2.2	
3.1	
3.2	
4.1	
4.2	
Total	

Qualificació

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Districte Universitari de Catalunya

Aquesta prova consisteix a comentar dos textos, l'un en llengua catalana i l'altre en llengua castellana. Cadascun dels textos va acompanyat dels exercicis corresponents.

Cada pregunta es pot contestar en català o en castellà, indistintament. Les incorreccions d'ortografia, de lèxic, de morfologia o de sintaxi, tant en català com en castellà, restaran 0,1 punts per falta. Si la falta es repeteix, només es descomptarà una vegada. En el conjunt de l'examen, el descompte per faltes serà com a màxim de 2 punts.

Esta prueba consiste en comentar dos textos, uno en lengua catalana y otro en lengua castellana. Cada uno de los textos va acompañado de los ejercicios correspondientes.

Las preguntas pueden responderse en catalán o en castellano, indistintamente. Las incorrecciones de ortografía, de léxico, de morfología o de sintaxis, tanto en catalán como en castellano, restarán 0,1 puntos por falta. Si una falta se repite, sólo se descontará una vez. En el conjunto del examen, el descuento por faltas será como máximo de 2 puntos.

LA MISSIÓ IMPOSSIBLE DE NOÈ

Quan Amerigo Vespucci va retornar a Lisboa, després de recórrer més de 4.000 quilòmetres de la costa sud-americana, va escriure una carta al seu amic i protector Lorenzo de Mèdici: «Què podria contar-vos sobre la multitud d'animals salvatges, l'abundància de pumes, de panteres, de gats salvatges, no pas com aquells d'Espanya, sinó dels antípodes; dels innombrables llops, cérvols, mones i felins, les classes de marmotes, i les abundants serps de gran mida?». El navegant florentí fa menció de manera particular de les feres, i especialment dels felins, perquè els Mèdici hi eren afeccionats, als felins, que empraven a les seues caceres. Vespucci, a fi d'enlluernar el seu protector, fa un elenc, potser exagerat, de possibles feres, i per tal d'alertar de la inimaginable diversitat de la vida en el Nou Món, conclou: «Tantes espècies no podrien haver entrat mai a l'Arca de Noè».

Vet ací un altre heretge en potència, que podria haver seguit els passos de Bruno o de Galileu si haguera aprofundit aquell camí especulatiu. Malauradament no era naturalista, i el seu interès per les ciències se centrava més en l'astronomia i la geografia. Però hi ha la síndrome de la *libertas philosophandi*: l'impacte del descobriment del Nou Món és indubtablement un esperonador de la Nova Ciència, i anima els homes a traure les pròpies conclusions, anima la *libido sciendi*, el desig de conèixer. La increïble riquesa de la biodiversitat ha estat un dels esperonadors més actius per a reflexionar sobre la vida i el lloc que hi ocupa l'home. Vespucci i després Darwin arribaren a la mateixa conclusió: que Noè no podia haver salvat tots aquells animals del diluvi universal. El *pathos* de l'arca era possible a Europa i a Àsia, però del tot inversemblant a qualsevol país tropical. I més si els animals havien d'entrar-hi per parelles…

En un article publicat a la revista *American Naturalist*, s'estudia el nombre d'espècies que podrien existir al món, i es rebat la xifra de Terry Erwin, que l'any 1982 va proposar que devia haver-hi al voltant de 30 milions d'éssers vius. Aquest nou estudi, conduït per Andrew Hamilton, conclou que hi ha d'haver al voltant de 5,5 milions d'espècies. A hores d'ara es coneixen aproximadament 50.000 vertebrats, 400.000 plantes, i els organismes com ara fongs i algues hom pensa que podrien arribar a 1,3 milions. Finalment, els artròpodes, segons Hamilton, han d'ocupar un rang entre 2,5 i 3,7 milions, i d'aquests, els escarabats sembla que en constitueixen el 40 %.

De 30 milions a 5,5 milions d'espècies, la diferència és notable. Els especialistes no es posen d'acord, i n'hi ha que opinen que la xifra de Hamilton és massa reduïda, que ha de ser una mitjana entre aquesta i la d'Erwin. Siga com siga, una quantitat del tot inassequible per al projecte de Noè. Quan al biòleg J. B. S. Haldane li demanaren si de l'estudi dels éssers vius havia arribat a cap conclusió sobre la naturalesa de Déu, va contestar: «Sí, que sentia una irrefrenable passió pels escarabats». Tenia raó: ara sabem que Noè ni tan sols podria salvar els escarabats.

Martí Domínguez. «La missió impossible de Noè». *El Temps* (29 juny 2010)

1. Exercici de comprensió

1.1. Resumiu el contingut de l'article de Martí Domínguez en un text que tingui entre vuitanta i cent paraules.
[1,5 punts]

1.2. El mot *biodiversitat* està format a partir de la unió del prefix *bio* i del substantiu *diversitat*. Busqueu en l'article de Martí Domínguez cinc mots formats de manera similar i escriviu-los a continuació.
[1 punt]

2. Exercici de redacció

2.1. Escriviu una reflexió, d'entre cent i cent vint paraules, sobre els perills que amenacen la biodiversitat en el nostre món.
[2 punts]

2.2. Poseu un títol adequat al vostre text.
[0,5 punts]

CADÁVERES EXQUISITOS

Un *cadavre exquis* es, en realidad, el resultado de un juego de salón con el que entretenían sus ocios algunos de los llamados surrealistas (o mejor sobrerrealistas: estaban por encima de la realidad) hacia 1925 en París, cómo no: 54 Rue du Château, que era donde tenían residencia Marcel Duhamel, Jacques Prévert e Yves Tanguy. El juego en su versión mínima hace que tres jugadores construyan una frase repartiéndose sujeto, verbo y predicado. Nadie sabe qué escribe el otro y la gracia está en el chiste resultante… Se puede ampliar a más jugadores y escribir novelas por entregas o realizar partes de dibujo por el sencillo método de doblar el papel y que el nuevo jugador no vea lo escrito o dibujado hasta entonces… La tradición quiere que el nombre del juego venga de la primera frase que se les apareció en una tarde parisina: «Le cadavre exquis boira le vin nouveau», que casi parece un anuncio de Beaujolais.

Pues bien, también las etimologías —se lo habíamos advertido— tienen mucho de cadáver exquisito. Y a menudo están hechas de retazos de difunto, como el monstruo de Frankenstein. Algunas, con todo, son «bellas como el encuentro fortuito, sobre una mesa de disección, de una máquina de coser y un paraguas», por usar la frase de Isidoro Ducasse, conde de Lautréamont y honroso precursor de los surrealistas. Un ejemplo obvio: *cadáver*. Se dice y se escribe que es un acróstico romano, y que en más de una sepultura se leía CA DA VER en vertical, por la frase latina *Caro Data Vermibus*, literalmente 'carne dada a los gusanos'. Así eran enterrados los ciudadanos romanos de los que, por la razón que fuese, se desconocía el gentilicio. Y ya está uno viendo tumbas de legionarios desconocidos dejados, con su loriga y todo, al voraz gusano… La etimología en cuestión es tan bonita que es una lástima que más que previsiblemente sea un disparate: un cadáver exquisito. Porque todavía no ha aparecido ni una sola de esas piedras sepulcrales (aunque me encantaría que algún paleógrafo nos diese con un yacimiento de cadáveres alineados verticalmente) y porque *cadáver*, tal cual, era palabra que ya existía y se usaba en latín (origen más probable y menos romántico derivado de *cadere*, 'caer'). Ya ven, es una lástima, pero la realidad casi siempre choca con el surrealismo.

Aunque ahora que caigo y que aún no soy un cadáver, piensen que de las dos inscripciones latinas más usadas en las sepulturas, una sobrevive (RIP, *Requiescat in pace*, 'descanse en paz') y la otra, la más hermosa, no (STTL, *Sit tibi terra levis*, 'que la tierra te sea leve'). Será por eso que la tierra se está haciendo más y más pesada sobre nuestros muertos…

Daniel Fernández. «Cadáveres exquisitos». *La Vanguardia. Culturas* (31 marzo 2010)

3. Exercici de comprensió

3.1. Resumiu el contingut de l'article de Daniel Fernández en un text que tingui entre vuitanta i cent paraules.
[1,5 punts]

3.2. Expliqueu el significat, o indiqueu un sinònim, dels mots *acróstico* i *gentilicio*, que podeu trobar a la meitat del segon paràgraf de l'article de Daniel Fernández.
[1 punt]

4. Exercici de redacció

4.1. Expliqueu i justifiqueu, en un text d'entre cent i cent vint paraules, quina inscripció funerària us agradaria que figurés a la tomba d'un o de dos personatges històrics, o fins i tot de ficció, que admireu.
[2 punts]

4.2. Poseu un títol adequat al vostre text.
[0,5 punts]

_____

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta del corrector/a

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés